Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201499477 Zaaknummer: Z/21/076617

Portefeuillehouder(s): H.Breunissen

Voor vragen
Naam: L.Stelder
Telefoon: 06 51664018
E-mail:L.Stelder@1stroom.nl

Onderwerp: Stand van zaken decentralisatie beschermd wonen 2021

Aanleiding voor deze kennisgeving
De tekst van deze kennisgeving is opgesteld voor de informatievoorziening aan de colleges en de raden van de deelnemende gemeenten: Arnhem, Doesburg, Renkum, Rheden, Rozendaal, Overbetuwe, Lingewaard, Duiven, Westervoort en Zevenaar. De gemeenten werken in het programma Samen Aan Zet samen aan de actualisatie, verbetering en versterking van de regionale samenwerking op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Hiertoe zijn begin 2020 regionaal bestuurlijke uitgangspunten geformuleerd. Hiervoor verwijzen we graag naar de voorgaande raadsinformatie die hiertoe verstrekt is in maart 2020 (zie bijlage)

Relevant beleidskader
Het regionale transformatieplan beschermd thuis “Samen aan zet” (Beleidsplan)

Inhoud van mededeling Inhoud
In deze kennisgeving gaan we in op drie zaken:
A. Actuele landelijke ontwikkelingen.
B. Ons regionale proces van voorbereiding.
C. Mijlpalenplanning.

Actuele landelijke ontwikkelingen: brief aan de Tweede Kamer
In een voortgangsbrief aan de Tweede Kamer op 18 december 2020 heeft het Rijk de tijdlijn en doordecentralisatie herbevestigd. Beschermd wonen wordt vanaf 1 januari 2022 de taak van elke gemeente. Per 1 januari 2022 wordt gestart met de doordecentralisatie van beschermd wonen. Dat betekent dat niet alleen de 43 centrumgemeenten (waaronder Arnhem voor onze regio), maar alle 355 gemeenten zich inzetten voor inwoners die in aanmerking komen voor beschermd wonen en daartoe regionale samenwerkingsafspraken dienen te hebben.

Het Rijk maakt naar verwachting dit voorjaar het landelijke objectieve verdeelmodel bekend op grond waarvan vanaf 1-1-2023 ook de gelden voor beschermd wonen stapsgewijs aan de afzonderlijke gemeenten beschikbaar komen. Vanaf dat moment zullen we als Regio inzicht krijgen in de financiële effecten van de doordecentralisatie en de implementatie van dit model. In de implementatie wordt geregeld dat alle gemeenten (met een ingroeipad van 10 jaar) ook de middelen ontvangen.

Ons regionale proces van voorbereiding
In onze regio Centraal Gelderland trekken we samen op in de transformatie van beschermd wonen naar beschermd thuis met als speerpunten: extra inzet op preventie, versterking van de lokale ondersteuningsstructuur, en behoud van een regionaal vangnet voor onze inwoners.

Als gezamenlijke regiogemeenten staan we voor een grote opgave. We beschikken regionaal over een breed zorgaanbod voor de doelgroep beschermd wonen. In vergelijking met regio's elders in het land is dit aanbod in de regio Centraal Gelderland groot, in verhouding tot het aantal inwoners. Dit plaatst ons in een bijzondere positie waarbij we de ontwikkelingen m.b.t. het aangekondigde landelijke objectieve financiële verdeelmodel nauwgezet volgen. We gaan er nu reeds vanuit dat we – op basis van wat we nu weten over de uitwerking van het toekomstige financiële verdeelmodel – in de toekomst regionaal minder middelen te besteden zullen hebben dan op dit moment. Mede daarom geven we gezamenlijk uitvoering aan het transformatieplan Samen Aan Zet.

Er is op dit moment regionaal sprake van een onevenredige spreiding van de (verblijfs)voorzieningen voor beschermd wonen. Elke gemeente wil bijdragen aan een zorgaanbod passend bij de behoefte van de eigen inwoners. Als regio willen we een regionaal vangnet in stand houden. Gelukkig is er tijd om naar deze nieuwe situatie toe te groeien. Het Rijk en VNG hebben een termijn afgesproken van 10 jaar. Voor de ene gemeente betekent de doordecentralisatie een opbouw van zorgaanbod en voor andere gemeenten een afbouw. Voor alle gemeenten betekent de opgave beschermd thuis (ambulantisering van zorg) dat er voldoende passende woningen/woonvormen nodig zijn voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Elke gemeente draagt hierin een verantwoordelijkheid om woonafspraken te bewerkstelligen. Daarnaast is hier van Rijkswege ook aandacht voor, door een landelijke ondersteuning in de vorm van expertise, die start in 2021.

De samenwerking op bestuurlijk en ambtelijk niveau is met het programma Samen Aan Zet stevig neergezet. Bij het onderwerp beschermd wonen werken we in de regio samen via het regionale portefeuillehouders overleg, een bestuurlijke stuurgroep, een ambtelijke werkgroep en diverse thema werkgroepen. Tevens zetten we in op vernieuwing op het gebied van inkoop en het benaderen en betrekken van cliëntenvertegenwoordigers, ervaringsdeskundigen en zorgprofessionals.

De gezamenlijke regionale bestuurlijke uitgangspunten zijn vastgesteld. Voor de nadere uitwerking van verschillende onderwerpen zijn ambtelijke (sub)werkgroepen aan de slag. We werken aan de uitwerking van thema's die vragen om regionale afspraken:
A. Toegang.
B. Contracteren en regionale voorzieningen.
C. Financiële afspraken en sturing.
D. Juridische uitwerking van de afspraken (governance).

We staan onderstaand stil bij deze thema's:
A. De huidige uitvoering van de toegang tot regionale BW zorg/ondersteuning is gemandateerd aan de Stichting Wijkteams Arnhem. Op het gebied van toegang is aan verschillende toekomstscenario's gewerkt. Deze zullen we wegen op basis van de bestuurlijke uitgangspunten om te komen tot toekomstgerichte afspraken.
B. Er is regionaal reeds sprake van een gezamenlijke contracteren en administratie. De uitvoering hiervan ligt bij Inkoop Sociaal Domein van de MGR SDGC. Bij de verdere uitwerking van de afspraken wordt aansluiting gezocht met landelijk beschikbare varianten ter beperking van de administratieve lasten. Uitgangspunt zijn afspraken (uitstroombevorderend en instroombeperkend) met een beperkt aantal aanbieders

waarmee we duurzaam samenwerken aan de beste zorg voor deze doelgroep inwoners met een psychische kwetsbaarheid.

C. De financiering verloopt nu via de centrum gemeentelijke constructie. Arnhem is centrumgemeente. Dit betekent in onze regio dat Arnhem het budget beheert. Financiële solidariteit is één van de bestuurlijke uitgangspunten met het doel vanaf 2021 hieraan invulling te geven. Dit vraagt om hernieuwde financiële afspraken op basis van solidariteit en gezamenlijke besluitvorming over de begroting, uitvoering en monitoring. Ook hier dienen de bestuurlijke uitgangspunten als basis.
D. De juridische samenwerking verloopt via afspraken met Arnhem en zijn een “centrum gemeentelijke (uitvoerings)constructie”. Deze constructie stopt met ingang van 1-1-2022. (Vanaf dat moment zijn alle gemeenten inhoudelijke verantwoordelijk voor beschermd wonen en niet alleen de centrumgemeente Arnhem). Een nieuwe (juridische) samenwerkingsstructuur, evenals in andere regio’s in Nederland, is nodig om uitvoering te geven aan de afspraken. We verrichten onderzoek naar een passende vorm in lijn met de bestuurlijke uitgangspunten.

Norm voor opdrachtgeverschap (NvO)
Alle Nederlandse gemeenten hebben via de VNG ingestemd met de Norm voor Opdrachtgeverschap, waarin staat hoe ze regionaal en bovenregionaal willen samenwerken bij beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De NvO is op 10 juni 2020 in een resolutie vastgesteld door gemeenten in VNG-verband, zowel voor jeugd als voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Deze Norm voor Opdrachtgeverschap vormt daarmee ook een kader voor onze regionale samenwerking Samen Aan Zet.

Met de Norm voor Opdrachtgeverschap erkennen alle Nederlandse gemeenten dat voor sommige vormen van zorg regionale en bovenregionale samenwerking vereist is. Het gaat daarbij vooral om de beschikbaarheid van weinig voorkomende, duurdere en specialistische vormen van hulp.

In de norm staat dat gemeenten in regionaal verband vanuit een gedeelde visie samenwerken en helderheid bieden over hoe gemeenten in regioverband zorgdragen voor de beschikbaarheid en continuïteit van hulp en ondersteuning aan inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Ook dient beschreven te worden hoe de toegang tot de gecontracteerde hulp geregeld is. Verder dient beschreven te worden hoe gemeenten bovenregionaal samenwerken. De norm verplicht om binnen een regio dezelfde contractvoorwaarden te hanteren en te houden aan dezelfde zorgvuldigheidseisen bij de inkoop.

Vervolg
Na de herbevestiging vanuit het Rijk van de doordecentralisatie gaan we regionaal stevig door met de voorbereidingen. Er is werk aan de winkel in 2021 als voorbereidingsjaar. In het RPO is afgesproken dat de stuurgroep Samen Aan Zet een opdracht zal formuleren met bestuurlijke ontwikkelvragen t.b.v. de ‘gewenste regionale samenwerking, verduidelijking uitgangspunten, inzage en gezamenlijk sturing op de financiën, en een alternatief voor de rol centrumgemeente’.

Mijlpalenplanning
Aan de regionale voorbereiding wordt hard gewerkt. Die zal leiden tot een voorstel dat in alle Colleges en gemeenteraden besproken worden. Het beoogde tijdpad en de onderwerpen die we nader uitwerken zien er als volgt uit:

2021	Onderwerpen
Q1	Verkenning van te maken regionale bestuurlijke afspraken. Afronden dialoog (marktverkenningen) met zorgaanbieders. Gesprek met cliënten(vertegenwoordiging)/ ervaringsdeskundigen.
Q2	Opstellen concept regionale uitvoeringsafspraken/ samenwerkingsafspraken. Bestuurlijke reflectie op de concept regionale uitvoeringsafspraken/ samenwerkingsafspraken. Spiegelen van de afspraken aan de kaders vanuit het Rijk: Norm voor opdrachtgeverschap. Regionale behandeling in het portefeuillehouders overleg Zorg.
Q3	Collegebehandeling in de gemeenten Arnhem, Doesburg, Renkum, Rheden, Rozendaal, Overbetuwe, Lingewaard, Duiven, Westervoort en Zevenaar. Raadsbehandeling in de gemeenten Arnhem, Doesburg, Renkum, Rheden, Rozendaal, Overbetuwe, Lingewaard, Duiven, Westervoort en Zevenaar.
Q4	Implementatie van de afspraken Kwartiermaken voor de start met ingang van 1-1-2022.

Als gezegd, er is sprake van een tijdpad waarbij we ook nog afhankelijk zijn van duidelijkheid van Rijkswege over het landelijk objectief verdeelmodel. De richting is echter helder en we moeten als regio doorgaan: de doelgroep inwoners met een psychische kwetsbaarheid is een doelgroep waar we als gemeenten ons reeds voor inzetten.
Het is van belang dat we ervoor zorgen dat we continuïteit van zorg bieden en tegelijkertijd in onze regionale samenwerking doorontwikkelen in lijn met de manier waarop het Rijk en de VNG dit ook van ons vragen. Hier spannen we ons voor in.

De Westervoortse situatie
In Westervoort maken 28 inwoners gebruik van beschermd wonen (telling januari 2020). De belangrijkste aanbieders zijn het RIBW en Zozijn. Vanaf 2021 is de Wet Langdurige Zorg (WLZ), ook toegankelijk voor cliënten vanaf 18 jaar met een psychische stoornis. Dit kan betekenen dat in Westervoort cliënten overgaan van de Wmo naar de WLZ. Op dit moment is nog niet exact bekend om hoeveel mensen het gaat omdat dit proces nog niet is afgerond. De verwachting is dat dit eind 2021 bekend is.

Tot slot
We hopen dat we u via deze kennisgeving voldoende op de hoogte hebben gesteld over de ontwikkelingen van de decentralisatie beschermd wonen in de regio Centraal Gelderland.

Westervoort, .

Burgemeester en wethouders van Westervoort,

mr. J. Kersten	drs. A.J. van Hout
secretaris	burgemeester

Bijlagen:

Registratienummer:	*Omschrijving:*
1. 201406095	Kennisgeving aan de raad 2020 beschermd wonen